

POSTANOWIENIE

29 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 29 stycznia 2026 r. w Warszawie
zażalenia T.R. i M.R.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 4 czerwca 2025 r., V WSC 20/25,

w sprawie z powództwa T.R. i M.R.

przeciwko H. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę,

oddala zażalenie.

A.G.

UZASADNIENIE

Powodowie T.R. i M.R. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 23 grudnia 2024 r. w sprawie o zapłatę przeciwko H. sp. z o.o. w P.

Zarządzeniem przewodniczącego z 8 kwietnia 2025 r. zawodowy pełnomocnik procesowy powodów został wezwany do usunięcia następujących braków formalnych skargi kasacyjnej: wskazania numeru PESEL i adresów powodów, wskazania numeru KRS i adresu strony pozwanej oraz nadesłania jednego egzemplarza odpisu skargi. Zarządzenie zostało umieszczone w Portalu Informacyjnym 9 kwietnia 2025 r. i uznane za doręczone z dniem 23 kwietnia 2025 r. Jak wynikało z zamieszczonej adnotacji, adresat – radca prawny nie ma konta w Portalu Informacyjnym, przy czym równocześnie figuruje w bazie ROBUS

(Rejestrze osób biorących udział w postępowaniu sądowym zawierającym numer wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych).

Wobec bezskutecznego upływu terminu do uzupełnienia braków formalnych, postanowieniem z 12 maja 2025 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu odrzucił skargę kasacyjną powodów.

Od postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 12 maja 2025 r. powodowie wnieśli 16 maja 2025 r. zażalenie, do którego załączono pismo procesowe zawierające uzupełnienie braków formalnych skargi kasacyjnej. (k. 3469; koperta k. 3470).

Na skutek zażalenia powodów na postanowienie z 12 maja 2025 r., Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z 4 czerwca 2025 r. postanowił uchylić zaskarżone postanowienie, wskazując, że nie zostało ono zaopatrzone uzasadnieniem.

Kolejnym postanowieniem z 4 czerwca 2025 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu ponownie odrzucił skargę kasacyjną powodów (k. 3472), zaopatrując je w uzasadnienie.

Powodowie wnieśli zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 4 czerwca 2025 r., zaskarżając je w całości na podstawie art. 394¹ § 1 k.p.c. Postanowieniu temu zarzucili bezpodstawne uchylenie poprzedniego postanowienia z 12 maja 2025 r., powołanie w postanowieniu z 4 czerwca 2025 r. nieistniejącej podstawy odrzucenia skargi kasacyjnej, gdyż na ten dzień braki formalne skargi były już usunięte; uprzednie potraktowanie wezwania do uzupełnienia braków formalnych jako skutecznie dokonanego, mimo że pełnomocnik powodów nie miał konta w portalu informacyjnym oraz ograniczenie prawa powodów do sprawiedliwego i merytorycznego rozpoznania sprawy.

W odpowiedzi powód wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z dniem 14 marca 2024 r. weszła w życie nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 1860 ze zm.), która wprowadziła nowy przepis art. 131^{1a} k.p.c. nakazujący sądowi doręczanie pism sądowych

wyłącznie poprzez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym w sposób umożliwiający uzyskanie przez odbiorcę dokumentu potwierdzającego doręczenie. Nie dotyczy to jedynie pism, które „podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu, chyba że sąd dysponuje ich kopią utrwaloną w postaci elektronicznej”. Obowiązek sądu polegający na doręczaniu określonym kategoriom podmiotów pism sądowych oraz pism procesowych lub innych dokumentów nie pochodzących od sądu (którymi dysponuje w postaci elektronicznej) przez portal informacyjny aktualizuje się, gdy postępowanie toczy się bez wykorzystania systemu teleinformatycznego albo gdy system teleinformatyczny obsługujący dane postępowanie nie posiada własnego modułu do doręczeń.

Przepis art. 131^{1a} k.p.c. statuuje zatem nakaz określonego zachowania sądu, przez co ograniczono wybór sposobu dokonania tej czynności względem określonej grupy podmiotów wskazanej w hipotezie tego przepisu, w tym zawodowych pełnomocników stron. Wymaga podkreślenia, że przedstawionej wyżej zmianie towarzyszyło wprowadzenie od 14 marca 2024 r. przepisów art. 37d pr. ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze oraz art. 22¹¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, z których wynika, że adwokat i radca prawny, wykonujący zawód, jest obowiązany posiadać konto w portalu informacyjnym. Z kolei ogólne uregulowanie dotyczące doręczania pisma przez portal informacyjny zawarto w art. 53e § 1 zd. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 334), który stanowi, że w razie zamieszczenia w przepisie szczególnym postanowienia o doręczeniu pisma adwokatom, radcom prawnym, rzecznikom patentowym, prokuratorom, Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej czy organowi emerytalnemu - określonemu przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych - dokonuje się tego drogą elektroniczną za pośrednictwem kont w systemie teleinformatycznym określonym jako portal informacyjny.

Doręczenie pisma dla zawodowego pełnomocnika za pośrednictwem portalu informacyjnego w postępowaniu cywilnym wprowadzono już wcześniej ustawą z 28 maja 2021 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1090). Podstawą dla dokonania czynności doręczenia pisma dla pełnomocnika zawodowego był wówczas przepis art. 15z⁹

ust. 2-5 ustawy z 2 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020, poz. 374; dalej: ustawa Covid-19). Przepisy art. 15zszs⁹ ust. 2-5 zostały uchylone zgodnie z art. 28 pkt 3 ustawy z 7 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 1860). Wejście w życie postanowienia przepisu derogacyjnego nastąpiło w 14 marca 2024 r. Tym samym od 14 marca 2024 r. doręczenia pism przez portal w odniesieniu do profesjonalnych pełnomocników zmieniły charakter na obligatoryjny. Profesjonalni pełnomocnicy zostali od tej chwili zobowiązani do posiadania konta w portalu z uwagi na decyzję ustawodawcy, że doręczenia w takiej formie mają mieć charakter podstawowy, a nie szczególny i epizodyczny.

Na gruncie wcześniejszego stanu prawnego w doktrynie i orzecznictwie przyjmowano, że reguła zachowania wyprowadzona z przepisów art. 15zszs⁹ ustawy COVID-19 sprowadzała się do powinności odbioru pisma umieszczonego przez sąd w portalu informacyjnym, gdy pełnomocnik posiadał założone konto umożliwiające mu dostęp do treści pisma sądowego z sankcją przewidzianą w ustawie jako przyjęcie skutku doręczenia pisma w razie zaniechania podjęcia czynności zapoznania się z jego treścią. Zarazem wskazywano, że nie można przyjąć skutku doręczenia pisma sądowego względem pełnomocnika, który nie złożył wniosku o założenie konta w portalu informacyjnym dla zapoznania się z treścią pisma sądowego (tak postanowienie SN z 27 kwietnia 2023 r., III CZ 390/22; I. Wolwiak, *Czy można przyjąć skutek doręczenia względem pełnomocnika, który nie złożył wniosku o założenie konta w portalu informacyjnym dla zapoznania się z treścią pisma sądowego?*, PPC 2022, nr 1, s. 233 i n.).

Należy podkreślić, że w stanie prawnym po 14 marca 2024 r. powyższe stanowisko utraciło aktualność ze względu na wejście w życie art. 131^{1a} k.p.c. w zw. z art. 22¹¹ u.r.pr. i art. 37d pr. adw.

Przenosząc te uwagi na okoliczności sprawy, należy zauważyć, że zarządzeniem przewodniczącego z 8 kwietnia 2025 r. zawodowy pełnomocnik procesowy powodów został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej. Zarządzenie zostało umieszczone w Portalu Informacyjnym 9 kwietnia 2025 r. i uznane za doręczone z dniem 23 kwietnia 2025 r. Jak wynikało z zamieszczonej adnotacji, adresat – radca prawny wbrew obowiązкови

wynikającemu z art. 22¹¹ u.r.pr. nie założył konta w Portalu Informacyjnym. Wobec bezskutecznego upływu terminu do uzupełnienia braków formalnych, Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powodów. Należy podkreślić, że uzupełnienie braków formalnych skargi w piśmie z 16 maja 2025 r. nastąpiło po upływie ustawowego terminu i jako takie było nieskuteczne (art. 167 k.p.c.). Z tego względu nie można zgodzić się z twierdzeniem powodów, jakoby według stanu z 4 czerwca 2025 r., kiedy to Sąd Apelacyjny ponownie wydał postanowienie o odrzuceniu skargi, braki formalne skargi były już usunięte. Należy także podkreślić, że z akt sprawy nie wynika, aby zamieszczone w portalu wezwanie było z jakichkolwiek przyczyn wadliwie i obiektywnie uniemożliwiało pełnomocnikowi zapoznanie się z jego treścią. Zważywszy, że zawodowy pełnomocnik powodów nie dopełnił ustawowego obowiązku posiadania konta w portalu informacyjnym, negatywne skutki tego zaniechania w sposób bezpośredni obciążają reprezentowanych przez niego mocodawców. Tym samym Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do uznania, iż nie doszło do wypełnienia przesłanki uzasadniającej przyjęcie przez Sąd Apelacyjny skutku doręczenia z upływem 14 dni od jego umieszczenia w portalu informacyjnym (art. 131^{1a} § 2 k.p.c.), tj. 23 kwietnia 2025 r. W konsekwencji ustawowy termin do uzupełnienia skargi kasacyjnej upłynął bezskutecznie 30 kwietnia 2025 r.

W konkluzji należy stwierdzić, że postanowienie Sądu Apelacyjnego w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej powodów odpowiada prawu, a zastosowana uprzednio przez ten Sąd autoremedura wcześniejszego orzeczenia miała podstawę w art. 395 § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Z przedstawionych względów zażalenie podlegało oddaleniu na zasadzie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[a.†]